

Rekomendācijas iedzīvotājiem rīcībai plūdu draudu periodā un plūdu gadījumā

I. Veicamie pasākumi plūdu draudu periodā:

- 1) pārvietot īpašumu no pagrabtelpām un pirmajiem stāviem uz augšējiem stāviem vai bēniņiem;
- 2) sagatavot evakuācijai mājdzīvniekus un tiem nepieciešamo barību;
- 3) sagatavot evakuācijai pārtiku, nepieciešamos medikamentus, dokumentus, naudu, apģērbu, apavus u.c.;
- 4) ja iespējams, iepriekš evakuēt slimniekus, bērnus un invalīdus;
- 5) sagatavot izmantošanai evakuācijā rīcībā esošos transporta līdzekļus (automašīnas, traktoros u.c.) un peldošos līdzekļus (laivas, plosti u.c.);
- 6) sagatavot kabatas lukturīšus vai sveces signālu došanai par savu atrašanās vietu applūdes gadījumā;
- 7) nostiprināt pagalmā un mājas tuvumā esošos priekšmetus.

Atsakoties evakuēties, nodrošiniet sevi ar pārtiku, dzeramo ūdeni, medikamentiem, apģērbu, apaviem un citām precēm plūdu periodam.

II. Veicamie pasākumi plūdu gadījumā:

- 1) informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu par plūdiem pa tālruniem 112 vai 01, kā arī pašvaldību;
- 2) atstājot ēkas un būves, atslēgt elektroenerģijas padevi, gāzes padevi, noslēgt ūdens apgādes ierīces un atslēgt vietējās apkures ierīces un iekārtas;
- 3) aizvērt ēku un būvju durvis, logus, lūkas, slēģus un, ja iespējams, aizsist ar dēļiem logus un durvis;
- 4) paņemt līdzi pārtikas krājumus un nepieciešamos medikamentus, dokumentus, naudu, apģērbu un apavus un pirmās nepieciešamības preces iespējamai evakuācijai;
- 5) evakuēt mājdzīvniekus, ņemot līdzi nepieciešamo barību;
- 6) plūdu gadījumā nakts laikā izmantot kabatas lukturīšus vai sveces, lai signalizētu par savu atrašanās vietu;
- 7) evakuācijai izmantojot peldošos līdzekļus, ievērot drošības noteikumus:
 - pirms iekāpšanas peldošajā līdzeklī pārliecinieties vai tas ir pietiekami labi nostiprināts;
 - iekāpšanu un izkāpšanu veiciet bez drūzmēšanās;
 - braukšanas laikā nepārvietojieties pa peldošo līdzekli, lai neizraisītu tā apgāšanos;
 - evakuējoties ar laivu, ievērojiet, lai laivas borta augstums virs ūdens līmeņa būtu ne mazāks kā 20 cm un viļņu laikā laiva pārvietotos perpendikulāri viļņiem;
 - uzmanieties, lai laiva neuzbrauktu zemūdens priekšmetiem;
 - neizmantojiet evakuācijai laivu stipra vēja un aktīvas ledus iešanas laikā.

2.1.1. Pavasara pali un rudens plūdi.

- 2.1.1.1. Jelgava atrodas Lielupes un četru tās pieteku Vircavas, Svētes, Platones un Iecavas upju baseinā (augstuma atzīmes kā absolūtās dotas virs Baltijas jūras līmeņa).
- 2.1.1.2. Teritorijas augstuma atzīmes ir robežās no viena līdz pieciem metriem.
 - 2.1.1.2.1. Pilsētas teritorija ar augstuma atzīmi līdz + 2m ir 623 ha (apm.10%);
 - 2.1.1.2.2. ar augstumu +2 līdz +3,5 m ir 1471 ha (24%);
 - 2.1.1.2.3. ar augstuma atzīmi no 3,5 līdz 4,5 m ir 2748 ha (45%);
 - 2.1.1.2.4. ar atzīmi augstāk par 4,5 m ir 1272 ha (21%).
- 2.1.1.3. Bīstamie plūdu līmeņi Jelgavas teritorijā sākas no +2.00 m B.S.
 - 2.1.1.3.1. Lielupes, Vircavas un Platones palu ūdeņi Jelgavu appludina no dienvidiem un vidusdaļas;
 - 2.1.1.3.2. Svēte no rietumiem;
 - 2.1.1.3.3. Iecava un Misa - no Lielupes labā krasta ziemeļdaļas.
- 2.1.1.4. Daļa Jelgavas teritorijas (61 km²) regulāri applūst gan pavasara palos, gan rudens plūdus, nodarot materiālos zaudējumus pilsētai un tās iedzīvotājiem.
- 2.1.1.5. Lai novērstu šo risku, gar visu pilsētas teritoriju jāizbūvē polderi, aizsargdambji un sūknētavas, kā arī jāplāno vairāku ielu pacelšana līdz neapplūstošajam līmenim.
- 2.1.1.6. Lielupes un Driksas kreisā krasta daļa Jelgavā pašlaik no palu un plūdu ūdeņiem ir aizsargāta tikai no ziemeļiem. Tur uzbūvēti:
 - 2.1.1.6.1. lidlauka un Vārpas poldera aizsargdambji;
 - 2.1.1.6.2. par aizsargdambi pilsētas labā krasta daļai, līdz Rīgas ielai, var uzskatīt Kalnciema ceļa posmu no Rīgas ielas līdz Iecavas tiltam (Kalnciema ceļa virsmas atzīmes ir 4 -4,3 m robežās, tas pasargā minēto teritoriju no paliem, ja to līmenis nepārsniedz 3,9 m atzīmi (kopš 1904.g. šāda atzīme vēl nav bijusi)).
- 2.1.1.7. Kalnciema ceļā un Klijānu ceļā ir astoņas caurtekas (pilsētā šādas caurtekas pavisam ir apm. 28)
 - 2.1.1.7.1. Veicot pretplūdu pasākumus šīs caurtekas ir jānosprosto no Lielupes puses.

- 2.1.1.8. Plānam pievienotajā kartē parādīta applūstošo teritoriju shēma, ja plūdu līmeņa atzīmes ir robežās no + 3,4 - 3,5 m. Šāda līmeņa atzīmes atbilst aptuveni 10% varbūtībai, tātad iespējamais reizi desmit gados. Iesvītrotajā teritorijā nav parādītas atsevišķi uzbērtas vai paaugstinātas vietas un daudzstāvu dzīvojamo namu teritorijas.
- 2.1.1.8.1. Jelgavā aizsarggrāvju, lietus kanalizācijas sistēmas patreiz darbojas pašteces režīmā, ar lielu iebūves dziļumu. Kāpjot līmenim Driksā, pašteces vadi sāk darboties spiediena režīmā. Pa lietusūdeņu gulijām un kanalizācijas aku vākiem pilsētas zemākajās vietās sāk izplūst kanalizācijas ūdeņi, appludinot ielas, pagalmus un pagrabus.
- 2.1.1.9. **Jelgavas pilsētas attīstības stratēģijas plānā 2004-2010. gadam** paredzēts veikt kolektoru, plānveida grāvju tīkla rekonstrukciju, kā arī polderu, aizsargdambju un sūknētavu izbūvi pa visu pilsētas teritoriju.